

Секція 4

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

УДК 338

**В. П. БРАТЮК,
М. О. БАТИН**

Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СТРАХОВИХ ПРОДУКТІВ НА РИНКУ УКРАЇНИ

Розвиток сучасного ринку страхових послуг України став об'єктивною реальністю сьогодні. Останнім часом збільшується кількість його учасників (як страховиків так і страхувальників), розширюється асортимент послуг, які надають можливість споживачеві скористатись властивостями унікального товару «страховий захист». Відповідно з'являється конкурентна боротьба за клієнта і місце на окремих сегментах ринку. Усе це змушує страховиків шукати нові підходи до організації діяльності компанії, і зокрема застосовувати маркетингові технології у страхуванні, орієнтувати діяльність усіх структурних підрозділів на задоволення потреб страхувальників.

Страховий продукт конкретизується в послугі щодо страхового захисту – в «страховій послугі». Страхова послуга може не бути страховим товаром, якщо вона не продається і не купується на ринку; і відповідно є страховим товаром, якщо вона виробляється страховиками для продажу і цей продаж стає регулярним.

Страхову послугу слід обов'язково розглядати як товар. Споживча вартість якого ґрунтується на об'єктивній потребі у страховому захисті, що його відчувають громадяни і суб'єкти господарювання (особливо в умовах ринкової економіки). Мінова вартість же відображає витрати страхової компанії на надання страхової послуги певного виду. Виходячи із вартості встановлюється ціна на страхову послугу.

Варто пам'ятати, що особливість страхової послуги полягає в тому, що усвідомлення потреби в страховому захисті у споживача або виражено слабо, або відсутнє. В той же час страхова послуга володіє високим ступенем корисності для споживачів (всіх або окремо вибраних страховиком сегментів). Такої думки притримується А. Хованов [1].

Динаміка страхових премій чітко відображає в яких сегментах страхового ринку є попит на страхові послуги. Отже, динаміка страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за 9 місяців 2018-2019 рр. представлена в таблиці 1.

Структура чистих страхових премій за 9 місяців 2018–2019 рр. [2]

Види страхування	9 міс. 2018	9 міс. 2019	Темпи приросту 9 міс. 2019/9 міс. 2018	
	млн грн		млн грн	%
Автострахування	8713,2	10215,9	1502,7	17,2
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	2451,2	3415,0	963,8	39,3
Страхування життя	2741,1	3293,7	552,6	20,2
Страхування майна	2406,8	2667,5	260,7	10,8
Страхування фінансових ризиків	1251,2	1798,5	547,3	43,7
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	1478,7	1701,8	223,1	15,1
Страхування медичних витрат	838,8	1331,5	492,7	58,7
Страхування відповідальності перед третіми особами	1320,6	1232,4	-88,2	-6,7
Страхування від нещасних випадків	981,0	1099,1	118,1	12,0
Страхування вантажів та багажу	1112,6	1082,7	-29,9	-2,7
Авіаційне страхування	337,4	403,0	65,6	19,4
Страхування кредитів	370,7	319,8	-50,9	-13,7
Страхування від нещасних випадків на транспорті	70,1	75,1	5,0	7,1
Інші види страхування	1315,1	1513,4	198,3	15,1
Всього	25388,5	30149,4	4 760,9	18,8

Приріст чистих страхових премій за 9 місяців 2019 року (+18,8%) відбувся по таким видам страхування: автострахування (+17,2%), медичне страхування (+39,3%), страхування життя (+20,2%), страхування фінансових ризиків (+43,7%), страхування медичних витрат (+58,7%), страхування майна (+10,8%), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (+15,1%). Водночас, спад чистих страхових премій спостерігався зі страхування відповідальності перед третіми особами (-6,7%), страхування кредитів (-13,7%), страхування вантажів та багажу (-2,7%).

Страхові продукти-лідери забезпечують страховику велику кількість укладання договорів і є найбільш дохідними. До них належить страхування житлових приміщень від усіх ризиків, промислових підприємств від вогню і води.

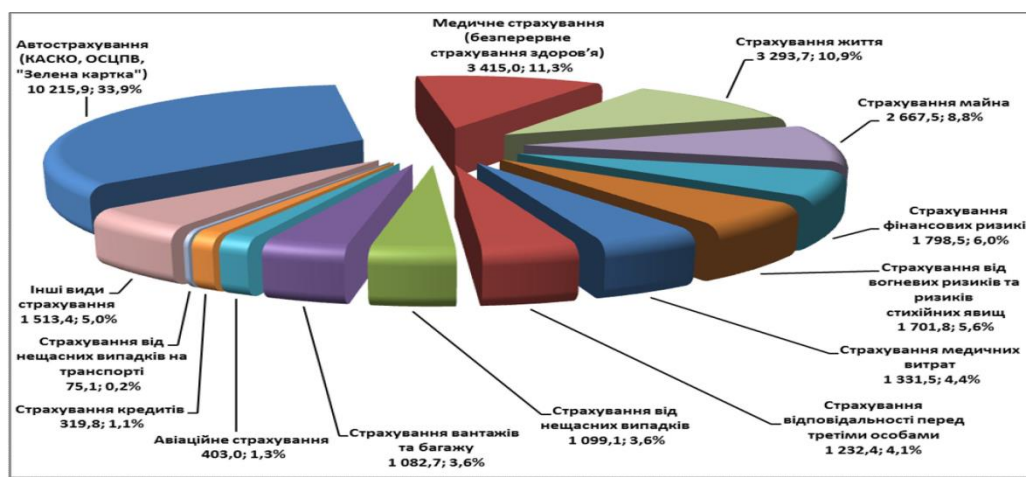

Рис. 1. Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 30.09.2019 (млн грн.) [2]

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

У структурі страхових премій (рис. 1) за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за видами страхування станом на 30.09.2019 найбільша питома вага належить таким видам страхування, як: автостраховання (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 10 215,9 млн грн (або 33,9%) (станом на 30.09.2018 даний показник становив 8713,2 млн грн (або 34,3%)); медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) – 3415,0 млн грн (або 11,3%) (станом на 30.09.2018 – 2451,2 млн грн (або 9,7%)); страхування життя – 3 293,7 млн грн. (або 10,9%) (станом на 30.09.2018 – 2741,1 млн грн (або 10,8%)); страхування майна – 2667,5 млн грн. (8,8%) (станом на 30.09.2018 даний показник становив 2406,8 млн грн (або 9,5%)); страхування фінансових ризиків – 1798,5 млн грн (або 6,0%) (станом на 30.09.2018 – 1251,2 млн грн (або 4,9%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – 1701,8 млн грн (або 5,6%) (станом на 30.09.2018 – 1478,7 млн грн (або 5,8%)); страхування медичних витрат – 1331,5 млн. грн. (або 4,4%) (станом на 30.09.2018 – 838,8 млн грн (або 3,3%)); страхування відповідальності перед третіми особами – 1232,4 млн грн (або 4,1%) (станом на 30.09.2018 – 1320,6 млн грн (або 5,2%)).

Перерозподіл у структурі чистих страхових премій станом на 30.09.2019 порівняно з аналогічним періодом 2018 року відбувся на користь таких видів страхування, як: медичне страхування (з 9,7% до 11,3%), страхування медичних витрат (з 3,3% до 4,4%), страхування фінансових ризиків (з 4,9% до 6,0%). При цьому, у структурі чистих страхових премій відбулося зменшення з наступних видів страхування: страхування відповідальності перед третіми особами (з 5,2% до 4,1%), страхування вантажів та багажу (з 4,4% до 3,6%), страхування майна (з 9,5% до 8,8%), авто страхування (з 34,3% до 33,9%).

Водночас, незважаючи на досить хороші показники страхового ринку, проблемами страховика – продавця послуги є складність показати клієнтам свій товар, пояснити страхувальнику, за що він сплачує гроші.

Література:

1. Хованов А. Продажа страховой услуги / А. Хованов // Страховое ревю. – №7. – 2000.
2. <https://forinsurer.com/stat>.
3. Базилевич В. Страхова послуга в системі економічних відносин ринкової економіки / В. Базилевич // Банківська справа. – №3. – 1999.
4. Страхові послуги: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / За загальною редакцією Т. М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2000.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>